

NAD JEZIOREM WIKTORII

📍 Polki na tle osiedla Koja, Uganda, 1948 r. (fot. Archiwum Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie)

Koja i Masindi to dwa największe polskie osiedla w Ugandzie, w których łącznie mieszkało prawie 7 tys. Polaków. Koja była osiedlem zlokalizowanym nad Jeziorem Wiktorii, niecałe 60 km od stolicy kraju – Kampali. Osiedle to miało nietypowy kształt przypominający gwiazdę dzięki promienistemu układowi ulic. Polacy mieszkali w 500 domkach. W latach 1947–1948 do Koi przybyli Polacy z innych już zlikwidowanych osiedli, np. z Indii.

📍 W warsztacie tkackim w Afryce Wschodniej, Koja, Uganda, 1944 r. (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, zdjęcie udostępnione przez Fundację Ośrodka KARTA)

📍 Jezioro Wiktorii (fot. Alamy)

Trails of Hope
The Odyssey of Freedom

MASINDI

📍 Osiedle dla Polaków. Nauczycielka z kwiatem banana, Masindi, Uganda, 1942–1946 (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, zdjęcie udostępnione przez Fundację Ośrodka KARTA)

👶 Dzieci podczas prac porządkowych na terenie szkoły, Masindi, Uganda, 1945–1946 (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, zdjęcie udostępnione przez Fundację Ośrodka KARTA)

Masindi było największym polskim osiedlem w Ugandzie. Leżało między dwoma jeziorami: Kioga i Jeziorem Alberta. Składało się z siedmiu wiosek, którym mieszkańcy nadali polskie nazwy: Jadwisin, Kozí Róg, Niespodzianka, Babiniec, Dziecięca Wioska, Małpi Gaj, Skolimówka. W każdej wiosce było około 50 domów.

📍 Uganda (fot. Alamy)

Trails of Hope
The Odyssey of Freedom

PRACA

☞ Chłopcy naprawiają buty, Ifunda, Tanganika 1942–1943 (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, zdjęcie udostępnione przez Fundację Ośrodka KARTA)

Wyroby i usługi warsztatów zaspokajały potrzeby osiedleńców. Chętnie też były nabywane przez Anglików mieszkających w Kampali i Nairobi. Największym powodzeniem cieszyły się u nich wyroby tkackie i hafciarskie. Pieniądze ze sprzedaży zasilały warsztaty w materiały i maszyny. Niedaleko warsztatów, pod gołym niebem, tuż przy brzegu jeziora, wyrabiano cegły z miejscowej gliny. Wysuszone na słońcu posłużyły do wybudowania szpitala, kaplicy i innych potrzebnych osiedlu budowli.

Maria Wierchowska, Koja, 1942–1945,
„Szlaki tułaczy” – projekt cyfrowy zrealizowany
przez Fundację Ośrodka Karta oraz Pracownię Otwierania Kultury

☞ Kaletnicy wyrabiają walizy ze skóry, Koja, Uganda, 1944 r. (fot. zbiory Ośrodka KARTA, udostępniła Maria Wierchowska)

☞ Uganda (fot. Alamy)

☞ Polki przy produkcji cegieł, Masindi, Uganda, 1942–1943 (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, zdjęcie udostępnione przez Fundację Ośrodka KARTA)

Trails of Hope
The Odyssey of Freedom

WSPOMNIENIA

Uganda (fot. Alamy)

Polki na łodzi na Jeziorze Wiktorii, Kojja, Uganda, 1943 r. (fot. zbiory Ośrodka KARTA, udostępnił Zofia i Julian Michalscy)

Maria Rogińska z kotem Feliksem, Kojja, Uganda, 1943-1948 (fot. zbiory Ośrodka KARTA, udostępniła Maria Wierchowska)

Trails of Hope
The Odyssey of Freedom